

Spečatenie partnerstva mesta Dobšiná a Kobiór

Partnerstvo medzi mestami Kobiór a Dobšiná potvrdili svojimi podpismi primátori obidvoch miest. Na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva Dobšiná a uznesenia Mestského zastupiteľstva Kobiór v záujme zjednocovania Európy, vedenú spoločnou vôľou uzavreli dňa 8.9.2007 primátori Karol Horník za mesto Dobšiná a Mgr. Stefan Ryt za mesto Kobiór zmluvu o partnerstve medzi týmito mestami. Obidve zmluvné strany podľa svojich možností deklarujú vôľu rozvoja partnerstva a vzájomných vzťahov, slúžiacich bu-

dovaniu priateľstva, rozvoju partnerskej spolupráce, vzájomnému porozumeniu a týmto prispievajúcich k procesu zjednotenia Európy. Majú záujem spolupracovať v oblastiach miestnej samosprávy, hospodárskych vzťahov, vzdelávania, kultúry a umenia, činnosti mládeže a športu a ďalších oblastiach, ktoré zaujímajú obidve strany. Cieľom partnerstva je prispievanie k udržaniu mieru a podporovanie vzájomného porozumenia medzi národmi. Táto zmluva nie je časovo ohraničená. Bola vyhotovená v slovenskom a poľskom jazyku. Obidve verzie obsahovo i vecne súhlasia a majú rovnakú platnosť. Za mesto Dobšiná sa slávnostného podpísania partnerskej zmluvy v Kobióre zúčastnila delegácia v zložení: Karol Horník, MVDr. Lubomír Balážik, Zoltán Kubányi, PaedDr. Anna Klausmanová, Mgr. Miroslav Plichta, Stanislav Holienčík. Na znak partnerstva si primátori

ského a národa slovenského, majú mnoho spoločného.

Naši praotcovia nám zanechali jeden originálny fundament /základ/: princíp slovanskej vzájom-

zvyklosti a obrady v našich krajinách. Prvé kroky našej spolupráce sme už urobili. O malú chvíľku podpíšeme našu partnerskú zmluvu. Dovoľte mi, aby som si teraz pomohol jednou legendou:

Keď už ľudí na svete pribúdalo, rozhodol sa Hospodin rozdeliť Zem na národy, aby každý vedel, čo mu patrí a kde patrí. Dokončil dielo a chystal sa oddýchnuť. Odrazu k nemu pribehol udychčaný, jednoduchý človečik a prosil o kúsok zeme pod slnkom. „Hm, ibaže ja som už všetko rozdal,“ pokrčil Pán Boh plecami. Smutný človečik sa chcel pobrat do širšieho sveta. Stvoriteľovi bolo ľúto úbohého človeka: „Nesmúť, niečo ti predsa len môžem dať, nerozdelil som všetko. Maličký, lež prekrásny kúsokček som si chcel nechať pre svoje potešenie. Keď si meral takú diaľku, neodídeš s prázdnyimi rukami ...“. Pán Boh dal prosiacemu človekovi Slovensko. Vážení poľskí priatelia, časť tohto krásneho Slovenska ponúkame aj vám. V našom meste Dobšiná s bohatou a slávnou históriou, ktoré obklopuje krásna príroda Slovenského Rudohoria a Slovenského raja, vás vždy radi a úprimne privítame. Osobne sa teším z toho, že sa budem môcť podieľať na realizácii našej partnerskej zmluvy. Teším sa na ďalšiu spoluprácu.“

dnes v čísle

NOVÁ TVÁR WEBU MESTA

O grafických a obsahových zmenách prezentácie nášho mesta

str. 2

POSTUPNÉ KROKY K ZLEPŠENIU DOBŠINSKÉHO FUTBALU

Prečítajte si na

str. 11

VÝSTAVBA VIACÚČELOVÉHO IHRISKA V DOBŠINEJ

Za pomoci firiem a organizácií sa stane realitou

str. 2

VYHLÁSENIE VÝSLEDKOV FOTOSÚŤAŽE TVÁR DOBŠINEJ

Prečítajte si na

str. 12

o boch miest vymenili upomienkové dary. Slávnostného podpísania partnerskej zmluvy sa zúčastnili aj zástupcovia našich partnerských miest zo Šternberka a Sajószentpéter. Podpis zmluvy sprevádzali aj vystúpenia detského folklórneho súboru z Maďarska a speváckeho zboru Exanino z Kobióru. Prinášame vám slávnostný príhovor primátora mesta Dobšiná, Karola Horníka. „Dejiny oboch našich národov, národa poľ-

nosti. Historické črty tohto spolužitia nachádzame už v našich materských jazykoch - nie je problém dorozumieť sa aj bez tlmočenia. Generácie našich predkov mali spoločný osud. Boli bytostne spätí so zemou, ktorá ich živila a ktorá dávala ich životu zmysel. Tak tu u vás v Poľsku i u nás na Slovensku ľudia nechceli od osudu veľa - len robotu do rúk, znoj na tvár a chlieb pre svoje deti. Mnoho príbuzných rysov má aj folklór,

Nová tvár webu www.dobsina.sk

Oficiálna web stránka každého mesta by mala predovšetkým reprezentovať mesto samotné a poskytovať aktuálne a zaujímavé informácie z histórie, kultúry, politiky, športu a pod., nielen obyvateľom, ale i návštevníkom. Stránka mesta Dobšiná už niekoľko rokov nespĺňala tieto kritériá, čo sa odzrkadlilo na stagnácii turistického ruchu z nedostatku a neaktuálnosti informácií o na-

šom meste. Tento neblahý stav sa preto mesto rozhodlo riešiť rázne – výstavbou novej web stránky. Aká to bola drina vie iba reklamná agentúra Gemediá v spolupráci s Jurajom Karikom, ktorí sa dali na túto neľahkú úlohu. No testovaciu (beta) verziu novej web stránky spustili už 01. septembra 2007. Základom je dvojité menu, vpravo a hore, rozdelené do sekcií, ktoré sú

prehľadné a ľahko ovládateľné. Zopár sekcií je ešte vo výstavbe, no v blízkej budúcnosti budú plne funkčné a naplnené tými najaktuálnejšími informáciami. Nakoniec sa nová web stránka bude optimalizovať i pre monitory s vyšším rozlíšením. Naše mesto tak konečne bude mať serióznou a kvalitnú web prezentáciu. Kliknite si na www.dobsina.sk a ohodnoťte ju sami.

krimi v skratke

3. 8. 2007 – podnapitý mladistvý pri návrate z „Ramže“ na Ul. Turckej rozbil sklenenú výplň na dverách garáže. Štetením hliadky MsP bol páchatel' zistený a za priestupok proti majetku mu bola uložená pokuta v blokovom konaní. Škodu poškodenému dobrovoľne uhradil.

5. 8. 2007 – hliadka zistila v nočných hodinách pohyb mladistvého v priestoroch cudzej bytovky na Ul. Lesnej, ktorý porozhadzoval v pivničných priestoroch noviny a časopisy. Z bytovky bol vykázaný a riešený za priestupok na mieste pokarhaním.

9. 8. 2007 - hliadka MsP zistila na Ul. Cintorínskej krádež drevenej hmoty z lesa. Štetením bolo zistené, že páchatel' sa uvedeného skutku dopustil opakovane, preto bola vec odovzdaná na OO-PZ SR pre podozrenie z trestného činu.

10. 8. 2007 - hliadka MsP zistila pri výkone služby krádež piesku na Nám. Tri ruže, ktorý bol určený na výstavbu chodníkov. Páchatel' bol zistený a za priestupok proti majetku mu bola uložená pokuta v blokovom konaní.

14. 8. 2007 - zamestnankyne predajne CBA na Nám. Baníkov pristihli občianku mesta pri krádeži jogurtov. Privolaná hliadka MsP skutok riešila ako priestupok proti majetku pokutou v blokovom konaní.

15. 8. 2007 - na Ul. Jarkovej na sídlisku maloletí chlapci poškodili mestskú zeleň a to podpálením ihličnatého stromu. Uvedená vec poškodzovania bola vzhľadom na vek páchatel'ov odložená.

16. 8. 2007 - hliadka MsP pri výkone služby zistila narušenie verejného

pokračovanie str. 9

Výstavba viacúčelového ihriska

Realizácia viacúčelového ihriska na sídlisku Rozkvet pokračuje v zmysle schváleného projektu v rámci získaného grantu z Nadačného fondu Východoslovenskej energetiky a.s. v Nadácii Pontis.

Zmena projektu sa týka len tenisového kurtu, kde pôvodne plánovaná realizácia polovice tenisového ihriska s tenisovou stenou bola nahradená realizáciou celého tenisového kurtu s osadením obrubníkov, oplatením a osadením stĺpikov na tenisovú sieť. Po implementácii projektu budú

pre občanov mesta k dispozícii 6 ihrísk pre rôzne športové disciplíny – malý futbal + hádzaná, basketbal + volejbal, tenis, cyklotriálová dráha. Záverečné práce v zmysle časového harmonogramu projektu majú byť ukončené v mesiaci september. Slávnostné otvorenie vy-

budovaného viacúčelového ihriska sa uskutoční dňa 8. októbra 2007 o 10.00 hod. v areáli ihriska. Výstavbu tohto ihriska podporil Nadačný fond Východoslovenskej energetiky a.s. v Nadácii Pontis a KOVOSTROJ, s.r.o. Dobšiná. **J. Lenkeyová**

Oslavy Slovenského národného povstania v Dobšinej

Dňa 28. augusta sme sa zišli na slávnostnom akte, aby sme si pripomenuli 63. výročie SNP, ktoré je zapísané v dejinách Slovenského národa.

Práve v týchto dňoch sme si vo všetkých regiónoch našej domoviny, ako aj v našom meste, pripomenuli slávnostné výročie týchto udalostí pod vedením Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a samosprávy mesta Dobšiná. Teší nás, že mnohí pamätníci, ako priami účastníci revolučných dní, sú dôkazom, že v tomto boji sa prejavila hrdosť národa a jeho rozhodné odhodlanie ubrániť si slobodu a

právo na život. Slovensko je posiate viac ako dvoma stovkami masových hrobov s tisíckami obetí fašistického besnenia. V rokoch 1939 – 1945 nacisti odviekli zo Slovenska do koncentračných táborov viac ako 80 tisíc ľudí, z nich sa takmer 70 tisíc už nikdy k svojim blízkym nevrátilo. Obetiam fašistickej zločiny sme s bolesťou v srdci pre tichú spomienku postavili pamätníky, ku ktorým každoročne kladieme kytice kvetov a vence vďaka. Ich obete sú a zostanú pre nás mementom i výzvou, aby sme nikdy nedopustili návrat hrôzy fašizmu.

Red. -JK-

Španieli chcú postaviť veterný park na hrebeni Rudohoria

Postavenie veterného parku približne za miliardu korún pripravuje spoločnosť Eolica Slovensko so sídlom v Košiciach, dcérska spoločnosť španielskej firmy Generación Eólica International. Zámer, ktorého vplyvy na životné prostredie v súčasnosti posudzuje Ministerstvo životného prostredia, počíta s výstavbou 23 generátorov s výkonom 20 MW. Park by mal stáť v roku 2009 v západnej časti Slovenského rudohoria medzi Dobšinou a Telgártom. Územie, na ktorom platí najnižší stupeň ochrany prírody, sa nachádza v styku národných parkov Slovenský raj, Muránska planina a Nízke Tatry. Ide o prvý projekt veternej

elektrárne v nedotknutom horskom prostredí, na hrebeni v nadmorskej výške od 1200 do 1350 metrov. Po predložení zámeru mu dalo nateraz červenú mestu Dobšinu, na júlovom zasadaní MsZ, napriek tomu, že vlni uzavrelo s investorom zmluvu o prenájme časti mestských lesov.

„Obávame sa najmä negatívneho vplyvu na životné prostredie, ako i turizmus, ktorý rozvíjame,“ dozvedeli sme sa na Mestskom úrade v Dobšinej.

Výhrady k projektu majú i ornitológovia, pretože je situovaný do teritória tetrovov, orla a ďalších vzácnych vtákov.

Takmer sto metrov vysoké veterné

turbíny, viditeľné z veľkej diaľky, sa stanú dominantou a ako sa uvádza v samotnom zámere predkladateľa, výrazne zmenia výnimočný obraz krajiny i jej charakter. Zámer pripúšťa i ďalšie závažné vplyvy na les a vtáctvo. Postavenie elektrárne si vyžiada z plochy vyše 60-tisíc štvorcových metrov odstránenie porastu a vybudovanie niekoľkých kilometrov prístupových ciest. Prácu pri výstavbe by malo nájsť okolo 25 ľudí, prevádzku bude zabezpečovať pätina z nich.

Ministerstvo stanovilo v rozsahu hodnotenia vplyvov na životné prostredie predkladateľovi štyri desiatky špeciálnych požiadaviek,

ktoré musí zodpovedať. Okrem iného má posúdiť únosnosť zaťaženia ekosystémov a popísať zmenu charakteru krajiny, taktiež má vypracovať odbornú krajinársku štúdiu pre vyhodnotenie možného narušenia scenérie a pripraviť akustickú štúdiu.

Spoločnosť Generación Eólica International patrí v Španielsku k trom najväčším výrobcom elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov. V krajine prevádzkuje veterné parky s celkovým inštalovaným výkonom cez 300 MW a v Európe má rozpracovaných viacero lokalít s rovnako veľkým energetickým potenciálom.

Upravené, zdroj Korzár

Mestský klub turistov v Dobšinej

V sobotu 23. júna sa uskutočnil už tradičný 35. ročník letného mestského zrazu turistov v Dobšinej. Stretnutie s bohatým športovým programom pre deti aj dospelých sa uskutočnilo pri chate Rita na Čuntave, patriacej klubu slovenských turistov Dobšiná.

Zrazu sa zúčastnilo viac ako 100 účastníkov od malých detí až do seniorského veku. Väčšina účastníkov si zvolila pešiu trasu od Dobšinskej Ladovej Jaskyne, okolo Ostrej skaly a Ondrejiska na Čuntavu. Tam čakalo zúčastnených turistov pohostenie a bohatý kultúrno-sportový program pre všetky vekové kategórie, ktoré boli vyhodnotené a patrične odmenené. Po večernom táboráku sa časť účastníkov vrátila domov, no „skalní“ zostali až do nedele na chate. K dobrej nálade prispelo aj pekné počasie a tak sa mohlo hodnotiť letné stretnutie slovenských turistov nášho mesta ako veľmi úspešné.

Tibor Harmatha

V dňoch 24.-26. augusta (piatok, sobota, nedeľa), usporiadal Klub slovenských turistov v Dobšinej v rámci jubilejného XXV. ročníka prechodov na počesť SNP akciu s názvom „Prechod Pieninami a Vysokými Tatrami“. Toto podujatie bolo otvorené pre všetkých milovníkov prírody a turistiky. Trasa viedla Pieninským národným parkom (PIENAP), Pieniňskim Parkom Narodowym (PPN) a Tatrzańskim Parkom Narodowym (TPN).

V prvý deň prešli turisti 13 kilometrov, od Stromowce Niżnej (500 m.n.m.), po chatu Pieniny, čo im trvalo 6 hodín. V druhý deň si dali oddych v podobe voľného programu. Každý mal viacero možností, ako stráviť zaslúžený oddych. Z mnohých spomeňme obhliadkovú vychádzku v Tatranskej kotline, návštevu Belianskej jaskyne, kúpeľov Vyšné Ružbachy, či zastaviť sa na kúpalisku. Tretí deň bol pre našich turistov menej náročnejší. Trasa mala 11 kilometrov so štartom od turistického hraničného priechodu Litmanová – Jaworki. Spolu prešli 24 kilometrov a trvalo im to 10 hodín chôdze. Redakcia DN žela našim turistom ešte veľa šťastných kilometrov pri objavovaní krás prírody.

Red. -JK-

Dotazník PHSR: vyhodnotenie

Ďakujeme všetkým občanom a zástupcom podnikov, firiem a organizácií, ktorí si našli čas na vyplnenie a doručenie dotazníka, ktorého distribúcia bola vykonaná spolu s Dobšinskými novinami v mesiaci august 2007. Výsledky tohto prieskumu boli spracované Komisiou pre spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dobšiná a sú zverejnené vo vývesnej skrinke pred budovou Kultúrneho domu, na úradnej tabuli mestského úradu a v časti oznamy mesta na internetovej stránke mesta www.dobsina.sk.

J. Lenkeyová

Mesiac úcty k starším - iba formálny sviatok?

Stalo sa už tradíciou, že si každoročne v októbri uctíme starších spoluobčanov. Je to pekný zvyk, ktorý sa však časom žiaľ stal formálnou jednorázovou akciou.

Jeden deň v roku si uctieваме našich seniorov malou slávnosťou na mestskom úrade, reláciou v rozhlase, článkami v novinách, vystúpením žiakov v kluboch a domovoch, slávnostným posedením v občianskych organizáciách a pod.. V tento deň si pripomínáme zásluhy starších o náš dnešok. Nevedomíme si však, že to starším nestačí, že im patrí naša úcta po celý rok. Po celý rok by sme mali

pomáhať riešiť ich sociálne, zdravotné, občianske i spoločenské problémy. Úcta k starším by mala byť samozrejmosťou – či už v rodine, na pracovisku, v dopravných prostriedkoch, jednoducho všade. Kto sa naučí vážiť si šediny, nemusí sa báť, že zostane v starobe nepovšimnutý. Nájdime si čas, vlúdne slovo, úsmev pre starších neustále, nielen počas októbra, aby sme dokázali, že človek je jednoducho človek. Nezabúdajme na tých, ktorí pre nás prinášali obeť, pretože aj my raz budeme starí. Veď staroba sa týka nás všetkých.

Red.

Projektové vyučovanie: Prostriedok tvorivo-humánnej výchovy a vzdelávania v predmete informatika

Súčasná spoločnosť kladie čoraz väčšie nároky na kvalitnú a všestrannú prípravu žiakov na život. Škola ako organizácia poskytujúca tieto služby, musí rešpektovať požiadavky spoločnosti a modernizovať štýl svojej práce. Preto je potrebné vo výchovno-vzdelávacom procese využívať aktivizujúce metódy vo vyučovaní, ktoré rozvíjajú tvorivosť a samostatnosť žiakov a tiež ich schopnosť riešiť problémy každodenného života. Pritom netreba zabúdať ani na emocionálnu aktivitu a rozvíjanie praktických zručností žiakov. Jednou z takýchto aktuálnych metód je v súčasnosti metóda projektového vyučovania. Využitie projektov umožňuje učiteľovi rozvíjať u žiakov široké spektrum zručností (tvorivosť, literárne myslenie, hodnotenie, analýza, syntéza), pričom sa posilňujú jeho ďalšie schopnosti (samostatnosť, schopnosť učiť sa), rozvíjajú sa aj manuálne zručnosti a v nemalých mierach aj sociálne vzťahy. Cieľom projektového vyučovania teda nie je len získanie značných vedomos-

tí, ale aj formovanie mravných hodnôt a vlastností. A. Einstein povedal: „Problémom 20. storočia nie je atómová bomba, ale je ním srdce človeka.“ Dnešní ľudia sú vzdelaní, ale zlí. Rešpektovaním jedinečnosti dieťaťa sa mu pri osvojovaní poznatkov projektovou metódou poskytne značná miera samostatnosti a slobody v rozhodovaní o organizácii, realizácii a zameraní jeho činnosti. Každý pracuje podľa svojich možností, zmysluplne. Spolupracuje so svojimi spolužiakmi. Učí sa vyrovnávať s neúspechom, prijímať pochvalu, aj kritiku. Pri osvojovaní poznatkov, činnosti a hodnôt sa potom pestujú u dieťaťa aj charakterové, citové a vôľové vlastnosti. Projektová metóda je tiež metódou vysokého stupňa integrácie učiva z jednotlivých predmetov do jednej činnosti a maximálne priblíženie tejto činnosti k reálnemu životu. Životná realita pozostáva z celistvých javov a situácií. Pri riešení problémov preto musíme uplatňovať poznatky z rôznych vedných disciplín, integ-

rujúco, globálne. V projektovej metóde majú žiaci možnosť prepájať poznatky aj takých disciplín, ktoré sú považované za vzdialené. To im tradičné vyučovanie neumožňovalo. Východiskom projektového vyučovania je rozdelenie učiva na jednotlivé problémy a následne na projekty, ktoré pomôžu tieto problémy riešiť. Pritom projekty by mali byť pre žiakov zaujímavé, zmysluplné, veku primerané, mali by sa čo najviac približovať realite. Plán realizácie projektu má obsahovať premyslené, logicky usporiadané kroky, rozvrhnutie v čase, prípadne alternatívne riešenia. Ak je projektové vyučovanie dobre pripravené, umožňuje učiteľovi rozvíjať u jeho žiakov široké spektrum zručností. Ak je pripravené zle, vedie k strate času. Nemalo by sa preto stať módnou záležitosťou. Ak chce učiteľ túto metódu použiť, mal by si to dobre premyslieť. Vypracovať plán projektového vyučovania je tvorivý proces. Učiteľ musí stanoviť cieľ a zmysel práce jasne a pre žiaka zrozumiteľne. Stanovené ciele

musia byť pre žiaka dosiahnuteľné a ich jasná formulácia je dôležitá, aby žiaci vedeli čo sa od nich očakáva. Musí dostať žiakov do situácie, ktorá pre nich znamená problém (jadro projektu), ktorý by ich vnútorne motivoval tento problém riešiť. Na riešení problémov sa musia podieľať všetci žiaci, podľa svojich možností. Musia mať teda dostatočné vedomosti a preukázať zručnosť pri riešení čiastkových problémov. Riešenie problémov nesmie viesť ku konfliktom medzi žiakmi v skupine, ale naopak musí podporovať kooperáciu medzi žiakmi. Učiteľ riadi vyučovanie skryte, rozplánovanie celej činnosti vypracuje spolu so žiakmi. Stanoví časový harmonogram na riešenie jednotlivých úloh. Pri projektovom vyučovaní zohľadňuje aj možnosť alternatívnych riešení, priebežne prácu žiakov kontroluje, aby nemerhali silami pri nesprávnom riešení. Usmerňuje žiakov, aby opravili svoje chyby.

**Pokračovanie v budúcom čísle.
RNDr. Viera Hroncová**

KONTROLNO – HOSPITAČNÁ ČINNOSŤ AKO PROSTRIEDOK NA SKVALITNENIE, ZEFEKTÍVNENIE A ZVÝŠENIE TVORIVOSTI VÝCHOVNO - VZDELÁVACIEHO PROCESU V ŠKOLE

Aké je tvorivé vyučovanie na škole a ako ho hodnotiť?

Koncepcia tvorivého vyučovania je zameraná na rozvíjanie tvorivého potenciálu žiakov. Predstavuje ucelený komplex cieľov, metód a postupov, ktoré smerujú k rozvíjaniu tvorivosti žiakov a k formovaniu tvorivosti osobnosti vo vyučovaní. Základom tvorivého vyučovania je **utváranie podmienok pre uplatnenie rôznych druhov tvorivých činností** vo vyučovaní.

Aby sme vytvorili na našej škole vhodné podmienky pre tvorivé vyučovanie:

- snažíme sa zafahovať do riešenia problémov viac ľudí na škole, hoci nie všetci majú o to záujem
- snažíme sa diskutovať so spolupracovníkmi o pracovných problémoch a veciach, ktoré by mohli zlepšiť celkovú situáciu na škole
- podporujeme, keď pedagogickí zamestnanci prichádzajú s niečím novým do vyučovacieho procesu
- snažíme sa nájsť možnosť realizácie toho nového, nájsť finančné prostriedky (sponzori, pomoc mesta, pomoc škôl v meste...), ktoré na škole platia.

Vzájomná hospitácia resp. kon-

trola zameraná na splnenie podmienok pre tvorivé vyučovanie.

Riešenie: pravidelné gremiálne porady, kde kolegovia majú možnosť kontrolovať splnenie alebo nespĺnenie podmienok. Porady sa konajú raz za dva týždne.

Pri tvorivom vyučovaní berieme do úvahy:

1. individuálne zvláštnosti žiakov
  2. diferencovaný prístup učiteľa alebo majstra k žiakom
  3. vlastnosti žiakov
  4. schopnosti žiakov a ich psychologický stav.
- Rozvíjanie osobnosti žiaka vyučujúci zameriavajú na:
- rozvoj komunikačných zručností
  - rozvoj tvorivých schopností
  - rozvoj aktivity
  - rozvoj samostatnosti
  - rozvoj záujmov atď.

Hospitácia zameraná na zistenie individuálnych zvláštností v triede resp. odbornej skupine, jednoducho zistenie celkovej charakteristiky triedy (hospitácia triedneho učiteľa).

Riešenie: vzhľadom na to, že naša škola je malou vidieckou školou, nie je problém pre vedenie školy získať prehľad o jednotlivých žia-

koch formou neformálneho dialógu s triednymi učiteľmi.

Aké sú pravidlá tvorivého vyučovania?

- nežiadať jednoznačne správne riešenie problému od žiakov ale vyžadovať alternatívne riešenia daného problému
  - nestávať riešenie problému na tom, čo žiak vie alebo nevie, ale poznať úroveň jeho schopností a vedomostí
  - vytvárať v triede tvorivú atmosféru aj napriek tomu, že vyučujúci tuší, že k správnejmu riešenie nedôjde, v danom prípade sa vyučujúci musí snažiť o usmernenie toku myšlienok žiakov a nenápadne ich doviesť k správnejmu riešenie problému
  - učiteľ alebo majster OV rozvíja tvorivosť žiakov aj cez samotný obsah učiva v jednotlivých predmetoch a môže využiť tieto formy a metódy: besedy, dialóg, problémové formy výkladu, pokusy v škole, problémové metódy, viac využívania IKT vo vyučovaní.
- Učiteľ môže využiť metódu, pri ktorej neustále premýšľa, aké hry a formy použiť, aby sa žiaci neustále rozvíjali.

Od žiaka teda očakávame, že sa budú rozvíjať jeho **poznávacie a rozumové schopnosti** podľa toho, aké schopnosti žiak má.

Hospitácia zameraná na zistenie foriem a metód tvorivého vyučovania.

Aký je tvorivý učiteľ?

- učiteľ vytvára v triede priateľskú atmosféru a atmosféru dôvery
- žiaci sa na hodine pýtajú a hľadajú nové riešenia
- neodmieta odpovede, ktoré nie sú celkom správne
- k práci podnecuje aj tých, o ktorých vie, že nie sú tvoriví
- učí žiakov riešiť problémy
- je ku všetkým žiakom spravodlivý
- originalitu a tvorivosť na hodinách patrične ohodnotí napr. aspoň slovné
- rád overuje nové postupy
- snaží sa pre žiakov vymyslieť zaujímavé a netriviálne úlohy, ktoré majú viac riešení
- vedie žiakov k tomu, aby využívali čo najviac informácií
- pre dobrú vec aj zarisuje

**Úryvok z práce
Ing. Alice Krivanskej**

Prvý školský deň na území nášho mesta

Prvý školský deň prežívali žiaci rôzne. Tým starším sa po prázdninách do školy príliš nechcelo. Po krátkom odychu je pred nimi desať mesiacov práce, ktoré im prinesú nové poznatky, ale i radosťné chvíle. Azda najväčšiu radosť mali prváci, ktorí prešli školskou bránou Z.Š. E. Ruffinyho po prvý krát. Čakajú na nich noví spolužiaci a učitelia, ktorí ich budú sprevádzať pri objavovaní nepoznaného. Na Z.Š. E. Ruffinyho študuje v tomto školskom roku dovedna 630 žiakov z ktorých je 84 prvákov. Pri prvom dni prvákov bola aj redakcia Dobšinských novín v 1. B triede Mgr. Plichtovej. Triedna učiteľka najprv privítala žiačikov v ich novej triede a informovala a rodičov o vnútornom poriadku školy, ako aj

mimoškolských aktivitách. Pani učiteľka sa prváčikom tak zapáčila, že ju na záver zasypali kyticami kvetov.

Podobné to bolo aj na gymnáziu, kde sme oslovili riaditeľa RNDr. Vladimíra Nemčka. „Na našej škole momentálne študuje 324 žiakov z čoho 31 je na osemročnom a 25 na štvorročnom štúdiu v prvom ročníku. Hlavným zameraním školy je poskytnúť študentom prípravu na zvládnutie dvoch cudzích jazykov (AJ, NJ), základov obsluhy výpočtovej techniky, získanie požadovaných poznatkov zo všeobecnovzdelávacích predmetov tak, aby absolvent školy bol pripravený na štúdium na vysokých školách ľubovoľného zamerania, prípadne sa mohol zaradiť do pracovného procesu hlavne v oblasti štátnej správy. Od školského roka 2001/2002 sa vo vyučovacom procese vo zvýšenej miere začínajú uplatňovať moderné informačno-komunikačné technológie s využívaním výpočtovej techniky v rôznych predmetoch. Škola je pomerne dobre vybavená potrebnými učebnými pomôckami z jednotlivých predmetov a modernou didaktickou a prezentačnou technikou, ktorá umožňuje re-

alizovať vyučovací proces na úrovni súčasnej doby. V roku 2007 sa škola usiluje splniť kritériá na získanie certifikátu na riadenie kvality podľa ČSN EN ISO 9001:2001.“ Slávnostného otvorenia školského roka 2007/2008 na gymnáziu sa zúčastnil aj primátor mesta Dobšiná. Karol Horník. Po slávnostnom prejave riaditeľa školy RNDr. Vladimíra Nemčka a príhovoru pána primátora bol prečítaný list predsedu KSK JUDr. Zdenka Trebulu. Potom si študenti vypočuli prejav ministra školstva Jána Mikolaja.

O tom, čo majú nové v školskom roku 2007/2008 na SOU v Dobšinej sme požiadali o vyjadrenie riaditeľku Ing. Alicu Krivanskú. „V školskom roku 2007/2008 v dennej forme štúdia navštevuje školu 189 žiakov v študijných odboroch: obchodný pracovník, pracovník marketingu, mechanik elektronik – organizačná a výpočtová technika, mechanik elektrotechnik a v učebných odboroch: hostinský – hostinská murár, v dvojročných odboroch: lesná výroba, strojárka výroba, výroba konfekcie. V štúdiu popri zamestnaní študuje 97 žiakov v odbo-

roch: prevádzka obchodu - vnútorný obchod, spoločné stravovanie, strojárstvo, hostinský – hostinská. Na škole v školskom roku 2007/2008 sa žiaci pripravujú na svoje budúce povolanie resp. získavajú výučný list či maturitné vysvedčenie spolu v 12 triedach. V budúcom školskom roku 2008/2009 okrem vyššie uvedených odborov chceme ponúknuť žiakom základných škôl aj štúdium v nových odboroch: maliar, aranžér, elektromechanik – stroje a zariadenia. Pre žiakov nižšie končiacich spracúvanie dreva a stavebná výroba. V súčasnosti chod školy a vyučovací proces zabezpečuje 25 pedagogických zamestnancov a 12 nepedagogických zamestnancov. Škola ponúka svoje služby v Reštaurácii Tri ruže formou závodného stravovania, reštauračného stravovania, pracovných stretnutí či rodinných osláv. Snažíme sa úzko spolupracovať so všetkými základnými školami v regióne a zabezpečiť vzdelávanie žiakov ZŠ v mieste bydliska.“ Redakcia Dobšinských novín praje všetkým žiakom v ich štúdiu veľa síl a pevnej vôle na dosiahnutie čo najlepších výsledkov.

Red. -JK- a riaditeľ'stva škôl

Denná letná činnosť v CVČ

V termíne od 2. do 27. júla prebiehala v Centre voľného času denná letná činnosť. Do bohatého a zaujímavého programu sa zapojilo 49 detí vo veku od 5 do 15 rokov. Každým rokom návštevnosť detí počas leta stúpa z čoho máme naozaj radosť. Aj tohto roku sme sa snažili pripraviť naozaj pestrý program. Medzi najzaujímavejšie akcie patrili Spoznaj svoje mesto – návšteva baníckej izby, Zájazd do Dobšinskej Ladovej Jaskyne, Opekánie špekáčok v Ramži, Kúpanie vo Vlachove a Počítačový maratón. Návštevnosť a spokojnosť detí by mala byť motiváciou aj pre ďalších rodičov, ktorí ešte nevedia kam s dieťaťom počas letných prázdnin.

Bibiána Slováková

Letný tábor Tatranské Mlyňčeky 6. 8. – 12. 8. 2007

Okrem dennej letnej činnosti a tábora na Teplom Vrchu sme pre deti nad 12 rokov zorganizovali aj letný tábor v Tatranských Mlyňčekoch v termíne od 6. – 12. 8. Zúčastnilo sa ho 36 detí nielen z Dobšinej, ale aj nášho okresu a štyria vedúci. Prijemné augustové počasie sme využili na rôzne športové či turisticko-branné súťaže v areáli zariadenia, v ktorom sme boli ubytovaní – Fénixiáda, Superhladač tábora, sedbal atď. Do programu sme zaradili aj návštevu Kežmarského hradu spojenú z obhliadkou centra mesta Kežmarok. Celodenný výlet do Tatranskej Lomnice sme začali

exkurziou Tatranského múzea a adrenalín nám stúpol počas jazdy na bobovej dráhe. Večerné programy mali zábavný charakter (súťaž o najstrašnejšiu masku, TABOLOTTO). Najsympatickejšie dievča a chlapca tábora vyhrali Saša Palacková a Jakub Slovák. Pobyt v Tatranských Mlyňčekoch sme posledný večer ukončili veľkou diskotekou. Aj napriek tomu, že letný tábor trval necelých 7 dní, deti si určite odniesli nezabudnuteľné zážitky, na ktoré budú radi spomínať.

Mgr. Sylvia Tešlarová

Spomíname na Leto so Sniežkom

Letný tábor na Teplom Vrchu je pre deti z Dobšinej a okolia dôverne známy. Tentoraz sme uprednostnili menšie deti. Pohodlie hotela Drieňok a príjemná teplá voda, je predsa len výhodnejšia pre mladších táborníkov. Počas celého pobytu boli deti spokojné, šťastné a prirodzene šantivé. Malých výtržníkov sme samozrejme usmerňovali. Našťastie okrem rozbitých kolien sme nemali úrazy a všetky problémy sme zvládli. Mnohé deti sa lúčili so slovami „Ja prídem aj o rok.“

To nás zaväzuje, aby sme zháňali financie, veď nemôžeme sklamať.

Centrum voľného času vás pozýva. Činnosť nášho zariadenia okrem pravidelnej záujmovej činnosti je zamerané aj na podujatia. Zameriavame sa na organizovanie zájazdov na krytú plaváreň, turistiku s vaním gulášu, návštev kultúrnych podujatí a organizovaním tradičných podujatí. Chceli by sme rozšíriť činnosť pre občanov v oblasti prístupu na Internet, utorkové stretnutia rodičov s malými deťmi. Pozývame rodičov, ktorí chcú navštevovať záujmové útvary so svojím dieťaťom.

Tešíme sa na spoluprácu.

**Anna Gömöriová
riad. CVČ DaM**

Plán podujatí na október 2007

Centrum voľného času DaM

10. 10. Deti MŠ – Cukrikový beh
13. 10. Zájazd na plaváreň
17. 10. Deti MŠ – Gaštankovia
18. – 19. 10. Jesenné inšpirácie – výstava pre školy
26. 10. Halloween

Detská organizácia Fénix

5. 10. Stretnutie Detského parlamentu
12. 10. Mladý parlament
16. 10. Detské práva v ZŠ Nižná Slaná
22. – 26. 10. Dni športu

Nový školský rok v ZUŠ

S tretím septembrom ožila aj Základná umelecká škola v Dobšinej. Rozozvučali sa tóny hudobných nástrojov, otvoril sa zázračný svet pestrých farieb a pekných slov. Teší nás, že deti a mládež s radosťou vstupujú do tohto zázračného sveta a že majú stále záujem umelecky sa vzdelávať. Tento rok sa na štúdium v hudobnom, výtvarnom a literárno-dramatickom odbore prihlásilo 142 žiakov. V hudobnom odbore sa vyučujú predmety - klavír, akordeón, keyboard, spev a gitara. Škola bude naďalej venovať starostlivosť talentovaným žiakom, ich príprave na súťaže, vystúpenia a výstavy, rozvíjať tvorivosť žiakov s dôrazom na samostatnosť a zážitkovosť učenia, usporadúvať verejné koncerty a koncerty pre materské, základné školy a dbať o ich príťažlivé, nekonvenčné stvárnenie s rozprávkovými a hviezdami prvkami, vrátane vtipného a pútavého sprievodného slova.

Úlohou školy je zapájať sa do kultúrneho života mesta, prezentácia školy v médiách, spolupráca s rodičmi, organizáciami a školami. Veríme, že sa nám to v spolupráci s rodičmi a s podporou Mesta Dobšiná podarí, aby deti mohli rozvíjať svoju fantáziu, kreativitu a zmysluplne tak tráviť voľný čas.

Riaditeľ'stvo ZUŠ Dobšiná

spoločnosť

Mestské lesy Dobšiná, spol. s r. o.

Mesto Dobšiná vlastní krásne lesy, do ktorých určite radi chodíte, či už z dôvodu relaxu, turistiky alebo za hubami, lesnými plodmi alebo len tak načerpať nové sily a pookriať v prírode. O tieto lesy sa stará a zveľaduje spoločnosť Mestské lesy Dobšiná, spol. s r. o..

Prvou mestskou organizáciou bol v Dobšinej Mestský lesný a drevársky podnik, ktorý začal pracovať v októbri 1992 pod vedením vtedajšieho riaditeľa Ing. Jána Klementa. V roku 1993 sa pretransformoval na obchodnú spoločnosť Mestské lesy Dobšiná, spol. s r. o.. Spoločnosť prešla niekoľkými personálnymi aj organizačnými zmenami. Spoločnosť Mestské lesy Dobšiná, spol. s r. o. patrila a patrí medzi tých niekoľko obecných lesných podnikov, ktoré stoja na špici diania v obecných lesoch na Slovensku. Hlavné organizačné zabezpečenie svojej činnosti a personálnym potenciálom vedenia a zamestnancov.

Spolupráca s mestom Dobšiná

Spoločnosť Mestské lesy Dobšiná úzko spolupracuje s orgánmi mesta. V spoločnosti je 100 % vlastníkom mesto Dobšiná. Najvyšším orgánom je Valné zhromaždenie, ktoré zastupuje primátor mesta ako jediný zástupca spoločníka. Kontrolným orgánom spoločnosti je Dozorná rada, ktorá je tvorená členmi Mestského zastupiteľstva. Valné zhromaždenie na svojom zasadnutí rieši strategické problémy spoločnosti, hodnotí hospodárenie spoločnosti, ktoré predkladá konať spoločnosti.

Dozorná rada vykonáva kontrolnú a revíziu činnosť hospodárenia spoločnosti.

Majetkový vzťah medzi mestom Dobšiná a spoločnosťou Mestské lesy Dobšiná, spol. s r. o. je založený na nájomnom vzťahu, z ktorého plynú mestu príjmy vo forme nájomného za lesné pozemky, podielu zo zisku a dane z nehnuteľnosti. Na základe Zmluvy o nájme lesnej pôdy spoločnosť obhospodaruje lesný majetok mesta Dobšiná spolu s majetkom neznámych, neprihlásených a neevidovaných vlastníkov na celkovej výmere 6 525,7896 ha a komplexne zabezpečuje všetky činnosti súvisiace s obhospodarovaním lesov a ostatného majetku

zvereného do správy spoločnosti.

Predmet činnosti

Základným predmetom činnosti spoločnosti Mestských lesov Dobšiná, spol. s r. o. je starostlivosť o lesy, lesné pozemky a ďalší majetok vo vlastníctve spoločnosti a prenájme od mesta Dobšiná vrátane jeho využitia, pričom produkcia a realizácia drevnej suroviny na trhu je hlavne tržbosnou činnosťou spoločnosti.

Prvoradým cieľom je zabezpečenie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vo vlastníctve mesta Dobšiná, aby sa pri dodržaní všetkých princípov trvalo udržateľného rozvoja zlepšovala funkčnosť a maximalizovalo dosahovanie pozitívnych efektov hospodárenia. Spoločnosť poskytuje prácu v priebehu roka pre cca 140 osôb, prevažne občanov mesta Dobšiná. Okrem vlastných zamestnancov zabezpečujeme činnosť odborne spôsobilými samostatne zárobkovo činnými osobami (SZČO) – živnostníkmi, ktorí vykonávajú prácu v zmysle obchodného zákonníka.

Výrobná činnosť

Hlavné výkony spoločnosti vychádzajú z predpisu Lesného hospodárskeho plánu (LHP) vypracovaného pre jednotlivé lesné porasty a z pôsobenia biotických a abiotických činiteľov v priebehu roka. Lesy okolo mesta Dobšiná sužujú kalamity. Popri často medializovaných problémoch s kalamitami v lesoch Vysokých Tatier, na Orave, Kysuciach či na Spiši, neobchádzajú tieto neduhy aj dobšinské lesy. Len za posledné dni búrky sprevá-

dzané silným vetrom napáchali na lesných porastoch značné škody, pričom sa odhaduje, že vietor vyvrátil a polámal okolo 10 000 m³ dreva, hlavne v lokalite Rachelina, Kimpeň, Rakovec, na Čuntave a i. Väčšinou sú to smrek, ale aj jedle, buky, javory a iné dreviny. Vietor si hravo poradil aj so statnými stromami a hromadne či jednotlivito ich pozhadzoval ako stebľa slamy. Akoby nestačil hlavný nepriateľ v smrekových porastoch, ktorým je už dlhodobo a v poslednom období na prudkom vzostupe lykožrút smrekový, tzv. kôrovec. Tento chrobáček veľký asi len 4 mm, ktorý vyčína pod kôrou smreka a rozoziera vodivú časť stromu, kadiaľ prúdi do celého stromu vyživa, spôsobuje postupne odumretie celého stromu a hromadne aj celých, hlavne starších porastov smreka. Ak chodíte na potulky dobšinskými lesmi, určite ste si to všimli, že smrek nemá zdravú zelenú farbu a sú až farby červenej. Tieto nepriaznivé činitele sťažujú aj samostatné hospodárenie v lesoch až do tej miery, že Lesný hospodársky plán je možné prakticky využiť len v minimálnej miere a celé úsilie lesnej prevádzky smeruje predovšetkým na likvidáciu následkov týchto škodlivých činiteľov. Samotná ťažba dreva je zameraná takmer výlučne na spracovanie kalamitného dreva, ktoré tvorí až 90 % celkového objemu spracovaného dreva. Celkový objem spracovaného dreva v roku 2007 sa odhaduje v objeme do 38 000 m³, čo je bežná dvojnásobok ťažby oproti hospodáreniu v normálnych podmienkach. Bohužiaľ tento trend má tendenciu

aj v nasledujúcich rokoch stúpať. Na spracovanie takého množstva drevnej hmoty, často vo veľmi zložitých terénnych podmienkach sú potrebné značné výrobné kapacity, dostatočne technicky vybavené a tak je možné v niektorých lokalitách ako napr. na Čuntave alebo v Rakovci okrem klasických motorových píl, koní a traktorov vidieť aj najmodernejšie mechanizmy používané v lesnom hospodárstve ako sú harvestery a lanovkové systémy. Jedným z mála pozitívov v tejto situácii je iba väčšia možnosť pracovných príležitostí pre občanov mesta.

Ostáva nám len dúfať, že sa tento nepriaznivý vývoj zastaví a lesy budú mať šancu sa trochu zotaviť a vyrásť pre ďalšie generácie.

...starých horárov kedysi učili, že strom je živý tvor a tak sa k nemu aj treba správať. Neučili ich zlé. Z hľadiska podstaty lesníckej profesie nie je dôležité či sa staráte o niekoľko stromov, alebo o tisíc hektárov lesa. Dôležité je, aby ste les chápali ako matériu, ktorá je živá a život aj zabezpečujúca. V podobe pitnej vody, dýchatelného vzduchu, neodviatej pôdy, v podobe duševnej harmónie, ktorú si donekonečna môžeme obnovovať v lesných chrámoch. To, že les produkuje aj drevo, je pre naše hospodárenie dôležité, no nie prvoradé.

Takto znie filozofia, na ktorej budujeme modernú efektívnu spoločnosť. Nie je to spoločnosť sama pre seba. Pomáha žiť a prežiť nám všetkým. Preto sa nespýtajte koho sú to lesy. Sú Vaše.

Preto vás vyzývame chrániť tieto lesy a nahlásiť akúkoľvek protizákonnú činnosť.

Lesu zdar!

Pokračovanie v nasledujúcom čísle

Mestská knižnica opäť otvorená

Každého čitateľa určite zaujíma, prečo bola Mestská knižnica vyše dvoch mesiacov zatvorená. Po dlhšej dobe bolo potrebné vykonať pravidelnú revíziu knižného fondu, pokúsiť sa vrátiť do políc knižnice množstvo kníh, ktoré boli roky uskladnené v náhradných priestoroch a čitateľ sa ku nim nemohol dostať, tiež rozšíriť priestory knižnice a skultúrniť jej prostredie. Či sa to pracovníckam Mestského kultúrneho strediska za pomoci žien z vpp podarilo, môže posúdiť každý občan mesta.

Mestská knižnica sa pre všetkých občanov opäť otvorila v novom otváracom čase 20. septembra 2007. Musím poznamenať, že prví návštevníci veľmi pozitívne ocenili našu vyše dvojmesačnú snahu.

V najbližšom období nás čaká doplnenie knižného fondu o nové tituly za 80.000,- Sk. Tieto financie knižnica získala na realizáciu projektu „Knihy pre všetkých“ poskytnutou dotáciou z rozpočtu Ministerstva kultúry SR a z rozpočtu Mesta Dobšiná.

Do budúcnosti by sme chceli zaviesť v knižnici výpočtovú techniku, digitalizovať knižný fond a zriadiť internetové pripojenie, aby sme našim čitateľom vedeli poskytnúť čo najlepšie služby.

Nové výpožičné hodiny sú do úplného dokončenia revízií určené nasledovne:

Štvrtok: doobedu 8.30 – 10.30, poobede 14.00 – 18.00

Piatok: doobedu 8.30 – 10.30, poobede 14.00 – 18.00

Anna Macková

Kultúrne podujatia v mesiacoch august a september

Vo štvrtok 16. augusta sa v priestoroch rímskokatolíckeho kostola v Dobšinej uskutočnilo vystúpenie komorného súboru Junior Brass Quintet. Teleso sa špecializuje na hudbu starých majstrov renesancie a baroka, transkripcie známych diel klasickej hudby, ale dôležitou súčasťou ich repertoáru sú aj jazzové skladby. Hodina skvelej hudby v podaní tohto komorného súboru, s výbornou akustikou akú majú iba kostoly, bola veľmi príjemná pre nejedného dobšince. Zúčastnili sa viacerých hudobných festivalov doma i v zahraničí.

24. augusta v Kultúrnom dome v Dobšinej vystúpila country skupina Vodopád z Brezna. Country skupina Vodopád pôsobí na slovenskej scéne country hudby 24 rokov, od svojho vzniku v roku 1983. Účinkujú na rôznych Country festivaloch na Slovensku, v Čechách, Anglicku, Francúzsku a i. Doma v Brezne organizujú festival „Country za mestskou stodolou“. Jej vystúpenie v Dobšinej malo veľký úspech medzi divákmi, čo potvrdzovali neútlachajúcim aplauzom.

27. septembra sa v divadelnej sále kultúrneho domu uskutočnilo

predstavenie cirkusového varietného programu Cirkusu Carlson pre deti miestnych a okolitých škôl. Predstavenie sa stretlo s veľkým záujmom a deťom sa veľmi páčilo. 28. septembra kultúrny dom v spolupráci s o.z. Mladá Dobšiná usporiadal koncert troch rockových a metalových skupín Pyopoesy, BB, Tristana, PB a Virtual Voyage, RA. V čase uzávierky DN sa koncert pripravoval. Organizátori však dúfajú, že sa stretnú s veľkým záujmom mladých o tento druh hudby.

Mgr. Jozef Hominda

A. Macková, vedúca MsKS Foto: -JK-

Ako je to s dobšinskou povest'ou o Sklenenej pani z Marón

Jedna z najkrajších povestí vo viacerých verziách koluje v Dobšinej o „Sklenenej pani z Marón“. Najprv niečo k názvu prečo z Marón. Je to trojvršie pod Čiernou horou a v minulosti sa vždy nazývali Maróna 1. Maróna 2 a tretia najvyššia Maróna 3, ktorá prakticky končí v Lányiho hute, pod Čiernou horou. V súčasnosti, neviem prečo, sú kopce Maróny, premenované na tzv. Murániky. Skôr ako si niečo o povesti povieme musím poznamenať, že zatiaľ asi najlepšie túto povest' literárne podchytil novinár a spisovateľ Jozef Červinka z Košíc, v titule: „Tajomstvá sklenenej panny“. Táto povest' je spracovaná aj v dávnejšej minulosti v rôznych bás-

niach starších miestnych spisovateľov. Napríklad Samuel Klein v zbierke básni z roku 1914 má báseň: „Die gläser Fraa en der Maron“. Je písaná v bulienerskom dialekte čo v preklade znamená Sklenená pani v Maróne. Celkom stručne k princípu povesti a obsahu nielen z lietratúry, ale aj z ústnych podaní: História tejto povesti konkrétne siaha k určitému dátumu a to k noci zo dňa 14. na 15. októbra 1584, keď Dobšiná bola prepadnutá a vyplienená Turkami. Miestna zbohatlíka, veľmi pekná pani, vlastníca vychýrené pohostinstvo „Pri bujaku“, mala veľa peňazí v zlate a údajne pri prepade bežala so svojim zlatom do prvej Maróny, kde ho schovala. Keď

chcela ukryť tretí mešec, dobehol ju Turek na koni, mešec jej vytrhol a zo šablou ju na mieste podrezal. Údajne sa od týchto čias sklenená pani občas niekomu ukázala, niekoho aj obdarovala. Zvädzala aj počestných mládencov, ktorých lákala zlatom a potom sa ich zmocnila. O sklenenej pani kolujú povesti, že keď Dobšinej hrozia nebezpečenstvá, vtedy ju možno zazrieť. Napríklad pri požiaroch, alebo iných živelných pohromách, o ktorých existujú aj historické zápis. Sklenená pani po násilnej smrti nenašla svoj pokoj na druhom svete a

takto dodnes stráži svoj poklad v prvej Maróne a vystríha Dobšinu pred nešťastiami.

Rudolf Pellionis, foto: Red. -JK-

Baníctvo je tvrdá cesta a hektolitry potu v chladnej zemi

Je to typický dom z akých je postavená celá Dobšiná. Vpredu veľká izba, za ňou kuchyňa, potom malá izba pre rodičov, hospodárska časť, dvor, záhrada. Tá samozrejme ústi do kopca. Ako pri väčšine dobšinských baníckych domov. V malej izbičke trikrát tri metre, v ktorej bývali rodičia, je dnes múzeum. Unikátna zbierka predmetov a dokladov o baníckej histórii v Slanskej doline a baníckeho mesta Dobšiná. Na stole veľká kniha so zápismi hostí: boli tu obdivovatelia z Vietnamu, Nemecka, Grécka, USA, Francúzska, Madagaskaru, Portorika, Belgicka, Izraela... Častými návštevníkmi sú aj deti materských a základných škôl so svojimi učiteľmi.

Opäť prezerám časti tohto minimúzea, keď si úplne hore v rohu izbičky všimnem zavesený na kliniec starý, flakaty, špinavý a pre-

mastený klobúk. Čo ten tu robí? Čudujem sa. Ján Neubauer (82) sa natiahol, z klinca zvesil starý klobúk a dáva mi čítať lístoček, prilpený na jeho strieške. Klobúk nosil baník Jozef Černický od r. 1936 do r. 1972.

Zaujímavá pamiatka – obdivujem nevšednú pokrývku hlavy – ale od čoho je taký stvrdnutý? Od čoho? Zopakoval moju otázku a končekmi prstov sa dotkol okraja klobúka. Od potu! Od litrov potu,

ktorý baník denno denne vypotil tam dole v chladnej tmavej bani. Od hektolitrov potu, ktoré baník vypotil v priebehu svojho života. Tak tu

visí a zrobený baník sa vrátil pod zem, pod ktorou prežil väčšinu ťažkého života...

Mnohí Dobšínčania hovoria, že ak k nemu pôjdete, bude to návšteva na niekoľko hodín. Tak pútavo vie rozprávať o všetkom, čo súvisí s baníctvom a Dobšínou. Od svojej mladosti až do dôchodku pracoval v baniach na Mlynkách na bani Július pri Vyšnej Slanej, v Dobšinej na Dedičnej.

Ako štajgerkulman, v Dobšinej ako vedúci na bani Dedičná. Ťažba v nej skončila v 60-tych rokoch minulého storočia. Toto pozoruhodné súkromné múzeum Jána Neubauera obsahuje množstvo cenností baníckych máp, fotografií, hornín a iných rôznych predmetov, spojených s baníctvom. Baníctvo je veľmi ťažká profesia a preto sme si i tento rok 9. septembra, tak ako aj po minulé roky pripomenuli Deň baníkov, počas ktorého si uctíme ich prácu.

text: Pavol Burger
foto: DN 1997

Šikovné ruky pani Žofie

Určite ste už mnohokrát videli krásny vyšiváňaný obrus, alebo dokonca obraz. Každý si zaisťte povie – aká nádherna. No iba tí ktorí dokážu vyčariť z nití, ale hlavne svojej pevnej vôle

tieto nádherné diela vedia koľko námahy, práce a času stojí zhotovenie tejto krásy. Jednou z týchto nadaných ľudí je aj pani Žofia Vrbiarová (64), ktorá sa venuje vyšivaniu od malička.

Ako hovorí: „vyšívam od tretieho ročníka vtedajšej Národnej ľudovej školy. Učila ma pani učiteľka Viera Kostková, ktorá mi ukázala prvé stehy a neskôr ma ďalej viedla a usmerňovala v mojej záľube.“ Pani Žofia tak vyšíva už skoro 55 rokov! Niekedy i na úkor svojho voľného času a zdravia, ale vždy sa pravidelne vracia k svojim dvom kamarátkam, ihle a nití. „Mnohé z mojich vyšíviek som podarovala. Som šťastná keď niekomu urobím radosť, keď ho obdarujem mojou ručnou prácou. Nevenujem sa iba šitiu, ale aj háčkovaniu a pleteniu.“ Pani Vrbiarová vystavovala svoje práce tento rok v rámci tradičných Turíckych sviatkov, kde zožala veľký obdiv a zaslúžené uznanie. No to nie je všetko. Jej diela zdobia aj interiér rímskokatolíckeho kostola v Dobšinej a evanjelického kostola v Gočove. A koľko času a námahy trvá vyšítie umeleckého diela? „Je to rôzne. Záleží hlavne od veľkosti a zložitosti, ale v priemere je to 4,5 až 5 mesiacov.“

Red. -JK-

Dobšinské nemecké nárečie

Skôr než začnem písať o nemeckom nárečí v Dobšinej, je nutné podotknúť, že Dobšiná sa v minulosti vyznačovala tým, že bola troj-jazyčná podobne ako kedysi Bratislava. To znamená, že sa tu bežne hovorilo slovensky, maďarsky, nemecky. Dá sa povedať, že všetky tri jazyky v Dobšinej mali svoj vlastný dialekt, značne sa premiešavali a vzájomne si vtlačali pečať, ktorá ich charakteristicky poznamenávala. Napríklad slovenčina vyznievala voči okoliu pomerne tvrdo, maďarčina zasa nemala ten správny maďarský prízvuk a nemčina - teda samotné nemecké nárečie, taktiež preberalo mnoho slov z oboch jazykov. Chcem sa však vo svojej úvahe viac venovať práve tomuto nemeckému nárečiu, pretože je prakticky na úplnom konci - teda v konečnom štádiu t.j. na vymretí. Keďže sám pochádzam zo starej dobšinskej rodiny, v ktorej sa po generácie hovorievalo hlavne nemeckým nárečím, ale taktiež slovensky ako aj maďarsky, chcel by som uviesť niektoré fakty, ktoré som počul od svojich rodičov a starých rodičov a možno aj týmto spôsobom prispieť k určitej historickej minulosti Dobšinej.

Prvé čo nás asi napadne je otázka, odkiaľ sa nemecké nárečie v Dobšinej ocitlo. Z historických prameňov sa dozvedáme, že v roku 1326 Bebekovci, ktorým vtedajšie územie Dobšinej patrilo, podľa dohody

potvrdenou Jágerskou kapitulou na základe „Krupinského práva“ usídlili na území Dobšinej, nemeckých baníkov, ktorí sa zaslúžili na rozvoji a sláve mesta. Asi ťažko by sme sa dopátrali z ktorého konkrétneho územia Nemecka vtedajší baníci došli, teda najmä odkiaľ nemecké nárečie v Dobšinej nabralo svoje korene. Uvažuje sa o viacerých variantách. Niektorí uvádzajú že z oblasti terajšieho juhovýchodného Nemecka, iní z Bavorska, či Tirolska. Samotné nemecké nárečie, všeobecne známe ako „BULINERSKÉ“, je odvodené od nemeckého slova WELCHER - v preklade „ktorý?“, a v nárečí to bolo buléner? -ktorý? Samotní starí nemeckí dobšínčania ale považovali toto oslovenie skôr ako hanlivé a sami seba označovali ako TOPSCHER (čítaj topšer) čo značí - dobšínčan, teda odvodené od samotného názvu Dobšinej v nemeckom nárečí Topscha (čítaj topša). Z uvedeného dôvodu budem teda aj ja v ďalšom texte uvádzať tento dialekt topschrisch (čítaj tupšriš). Ako som spomínal topschrisch som mal možnosť spoznávať čiastočne od svojich rodičov, hoci s nami deťmi hovorievali takmer výlučne po slovensky, veľa som sa naučil od svojej tety Júlie Pellionisovej, ktorá takmer slovensky nevedela, len rozumela a rozprávala topschrisch, alebo maďarsky.

Pokračovanie v budúcom čísle
Rudolf Pellionis

NAVŤDY NÁS OPUSTILI

Vojtech Bubenčík	6. júna
Bartolomej Dicko	14. júna
Ján Tešlár	16. júna
Jaroslav Priatka	19. júna
František Šmelko	4. júla
Bartolomej Oravec	15. júla
Žofia Kubányiová	16. júla
Anna Opremcáková	17. júla
Ján Lupták	25. augusta

Významné výročie - Dr. Gustáv Melczer

2. októbra 1907 zomrel v Budapešti vo veku 38 rokov mineralóg a kryštalograf Dr. Gustáv Melczer. Narodil sa 31. augusta 1869 v Dobšinej, kde bol jeho otec učiteľom. Základnú školu absolvoval v Dobšinej, stredoškolské vzdelanie nadobudol v Rožňave, Rimavskej Sobote a Spišskej Novej Vsi. Na filozofickej fakulte v Budapešti študoval prírodopis, zemepis a chémiu. Po pedagogickej praxi získal v roku 1893 diplom gymnaziálneho profesora.

V rokoch 1895 – 1897 pôsobil ako profesor mineralógie a geológie na univerzite v Budapešti. V roku 1897 zložil doktorskú rigoróznu skúšku. Potom až do svojej smrti vyučoval na Dievčenskej meštianskej škole II. obvodu v Budapešti ako riadny profesor. Venoval sa najmä výskumom v oblasti kryštalografie, v ktorej bol uznávaným odborníkom. Svoju prvú odbornú štúdiu uverejnil v roku 1896. Bolo to pojednanie o dobšinskom baryte z bane Massörter. Publi-

koval tiež výsledky svojich výskumov aragonitu zo Španej Doliny, krištálov libethenitu z Lubietovej, Cornwallu a Walu či albitu z Nadabuly. Jeho posledná práca bol súpis minerálov Gemerskej župy, ktorý spracoval pre banícku a hutnícku monografiu župy Gemerskej a Boršodskej, ktorá bola vydaná v Banskej Štiavnici práve pred 100 rokmi. Všetky jeho práce vyšli v maďarskom jazyku.

Mgr. Miroslav Reťkovský

8. september – Svetový deň prvej pomoci

Druhá septembrová sobota je už tradične každoročne Svetovým dňom prvej pomoci. Od roku 2000 ho Medzinárodná federácia spoločností Červeného kríža a Červeného polmesiaca (ČK/ČP) oslavuje na celom svete. Minulý rok si ho pripomenulo viac ako 100 národných spoločností.

Cielom Svetového dňa prvej pomoci je upozorniť odbornú i laickú verejnosť na dôležitosť prvej pomoci, na to, akú významnú úlohu hrá v našom živote vedieť poskytnúť prvú pomoc, ovládať základy prvej pomoci v každodennom živote, no najmä v kritických životných situáciách, pri nehodách, ale i pri prevencii chorôb. Záujem človeka absolvovať školenie o prvej pomoci je dôležitý moment, omnoho dôležitejšia je však ochota človeka poskytnúť prvú pomoc pre

záchrana zdravia či života bez akejkoľvek diskriminácie. A práve dôraz na nediskrimináciu je tentoraz kľúčovým pojmom, pretože tento rok sa Svetový deň prvej pomoci nesie v znamení hesla „Každý ľudský život má pre nás rovnakú cenu. Nediskriminujeme. Zachraňujeme.“

V rámci tohto dňa chcú však spoločnosti Červeného kríža a Červeného polmesiaca upriamiť pozornosť verejnosti aj na ďalšie skutočnosti, ktoré si nie vždy ľudia uvedomujú:

- na neoceniteľnú prácu zdravotníkov ČK/ČP v oblasti prvej pomoci a na uznanie, ktoré im zaslúžene patrí v každej komunite, v každej spoločnosti, v každej krajine,
- na potrebu aktívnej podpory bezpečného a zdravého správania sa v komunitách,
- aj počas Svetového dňa prvej pomoci

ci vyzdvihnúť dobrovoľnosť a solidaritu všetkých tých ľudí, ktoré absolvujú v rámci Červeného kríža a Červeného polmesiaca školenie o poskytovaní prvej pomoci a v prípade potreby prvú pomoc poskytnú bez diskriminácie, majú na pamäti princípy humanity, nestrannosti a dobrovoľníckej služby. Svetový deň prvej pomoci chce upozorniť i na ďalšie fakty:

- poskytovaním prvej pomoci bez diskriminácie sa dobrovoľní zdravotníci ČK/ČP prirodzene zapájajú do každodenného života komunity či spoločnosti,
- dobrovoľní zdravotníci prispievajú k rozvoju služieb v rámci aktivít Červeného kríža a Červeného polmesiaca a aj ich práca si zaslúži uznanie,
- poskytnutím prvej pomoci dobrovoľníkmi sa vytvárajú solidarita a pevné väzby medzi ľuďmi v jednotlivých komunitách a zároveň sa vytvára dôvera a úcta medzi dobrovoľníkmi a zraniteľnými skupinami ľudí.

MS SČK Dobšiná

www.dobsina-mssck.estranky.cz

8. september 2007 - Svetový deň prvej pomoci

Každý ľudský život má pre nás rovnakú cenu.
Nediskriminujeme. Zachraňujeme.

Problémy nezamestnaných

Každý z nás sa stretáva s informáciami o veľkej nezamestnanosti na Slovensku. Najväčší problém sú malé mestá, kde je práca ťažké nájsť.

Ale človek je aj v otázke nezamestnanosti strojom svojho šťastia! Môže sa k problému postaviť tak, že rezignuje. Vyhovára sa na zlú situáciu v štáte, čím prehadzuje zodpovednosť zo seba na niekoho iného a sám pred sebou sa potom cíti lepšie. Prestáva hľadať prácu, vyhýba sa situáciám, ktoré sa mu zdajú náročné a mohli by ho stresovať. Ale človek bez práce sa postupne opúšťa, cíti sa nepotrebný.

Nezamestnaný človek postupne stráca chuť pracovať, zvykne si na voľnosť, neskoré vstávanie. Človek si prestáva veriť a bojí sa ďalších neúspechov, preto sa do ničoho nepúšťa. Dostáva sa do izolácie, chýba mu životný elán a energia!

Ako sa vyhnúť takémuto stavu? Treba reagovať konštruktívne! Keď už je človek nezamestnaný treba rozvíjať svoje koničky, vzdelávať sa, usilovať sa niečo robiť, len aby človek nečinne nesedel doma! A tak sa dajú ľahšie zvládnuť kritické chvíle v nezamestnanosti a zachovať si psychické i fyzické

zdravie, dobrú náladu, udržať spoločenské kontakty a zvýšiť šancu na nájdenie si novej práce. Dobré je informovať sa na úradoch práce, o možnostiach podnikania a využitia dotácií.

Petra Dovalovská

(Pozn. redakcie): Podľa údajov získaných na ÚPSVaR Rožňava, detašované pracovisko Dobšiná, je v Dobšinej k 19.09.2007 601 evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Pre porovnanie nezamestnanosť v našom meste bola v septembri minulého roku 585 a priemerná nezamestnanosť za rok 2006 bola 627.

krimi v skratke

poriadku občanom, ktorý podnapitý ležal na verejnom priestranstve - chodníku na Ul. Novej, čím budil verejné pohoršenie. Za priestupok proti verejnému poriadku mu bola uložená bloková pokuta. 17. 8. 2007 - hliadkou MsP zistený priestupok proti verejnému poriadku. Podnapitý občan na Ul. SNP pred zariadením „Alex“ močil na chodník. Skutok bol na mieste riešený pokutou v blokovom konaní. Následne o hodinu pri ďalšej kontrole bol opätovne ten istý občan pristihnutý pri ďalšom močení na chodník pred uvedeným zariadením. Opakovane mu bola na mieste uložená ďalšia bloková pokuta.

20. 8. 2007 - došlo v budove radnice mesta na Ul. SNP k narušeniu verejného poriadku občanom, ktorý sa opakovane snažil dostať do úradovne MsP, kde sa nachádzala jeho družka, ktorá prišla podať na neho oznámenie za narušovanie občianskeho spolunažívania. Nakoľko nereagoval na výzvu, boli voči nemu použité donucovacie prostriedky a bol z budovy vyvedený a následne mu bola za priestupok proti verejnému poriadku uložená bloková pokuta.

23. 8. 2007 - hliadka MsP zistila na Ul. Zimnej nepovolený podomový predaj spotrebného tovaru cudzími štátnymi príslušníkmi-občanmi Rumunska. Za porušenie VZN mesta im boli uložené pokuty v blokovom konaní a predaj im bol zakázaný.

24. 8. 2007 - počas výkonu služby hliadka MsP zistila na Ul. Zimnej v nočných hodinách porušovanie nočného kludu. Majiteľ domu púšťal hlasitú hudbu pri požívaní alkoholu. Za priestupok proti verejnému poriadku mu bola uložená pokuta v blokovom konaní.

25. 8. 2007 - bol hliadkou zistený priestupok porušenia VZN mesta. Občan požíval alkohol v parku na Ul. Zimnej. Na mieste mu bola uložená pokuta v blokovom konaní a z parku bol vykázaný.

28. 8. 2007 - došlo k narušeniu verejného poriadku v parku na Ul. Zimnej pri verejných WC. Podnapitý občan prevrátil betónový kvetináč. Na mieste bol hliadkou MsP zistený a za priestupok proti verejnému poriadku mu bola uložená bloková pokuta. Kvetináč následne musel uložiť na pôvodné miesto.

MS P Dobšiná

Na Slovensku je približne 1.750.000 motorových a prípojných vozidiel. Pre väčšinu z ich majiteľov sa s približujúcim koncom roka začína horúčkovo zháňanie výhodnejších cien a akcií poisťovní ponúkajúcich povinné zmluvné poistenie. Pre ozrejmienie nielen tejto problematiky vám prinášame rozhovor s Michalom Mihalíkom, exkluzívnym obchodným poradcom Českej poisťovne - Slovensko, a. s.

ČESKÁ POIŠŤOVŇA

O čo vlastne pri povinnom zmluvnom poistení ide?

Toto poistenie, často nesprávne označované ako „daň“, je už z názvu „Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla“, (ďalej len PZP) teda za škody poisteným spôsobenú inému, či už škody na majetku, resp. na živote a zdraví poškodených. Z tohto druhu poistenia poisťovňa neplní za škody vzniknuté na vlastnom vozidle poisteného, na to slúži havarijné poistenie.

Kto je povinný PZP uzatvoriť?

Podľa právneho predpisu - zákona č.381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov má povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu každý držiteľ vozidla evidovaného v Slovenskej republike uvedený v dokladoch vozidla a v ostatných prípadoch ten, kto ho vlastní alebo prevádzkuje. Ak je na vozidlo uzatvorená nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci - lízing, povinnosť uzatvoriť zmluvu má nájomca.

Aká je výška poisťného plnenia v prípade poisťnej udalosti?

Česká poisťovňa - Slovensko ponúka dve varianty poistenia podľa stupňa poisťnej ochrany: pri variante AUTOMATIK BONUS ŠTANDARD je to 20-mil. Sk z jednej škodovej udalosti pre každého poškodeného v prípade škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, ako aj škody vzniknutej úhradou nákladov zdravotnej

starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia. A tiež 20-mil. Sk za celkovú škodu na veciach, náklady spojené s právnym zastúpením poškodeného a úšlý zisk z jednej škodovej udalosti. Pri rozšírenom variante povinného poistenia auta AUTOMATIK BONUS PLUS sú tieto limity až 60-mil. pri škode na zdraví a taktiež 60-mil. pri škode na majetku.

Na akú dobu sa povinné postenie uzatvára?

PZP sa zväčša uzatvára na dobu neurčitú, avšak existujú dve možnosti poistenia: poistenie na kalendárny rok - ak si klient zvolí túto možnosť, znamená to, že bude poistený od okamihu uzatvorenia poisťnej zmluvy do 31. 12. daného roku. Druhou možnosťou je poistenie na obdobie technického roka, kde je klient poistený 12 mesiacov od okamihu uzavretia zmluvy. Teda ak si uzavrie poisťnú zmluvu 12.10.2007, bude poistený do 11.10.2008.

Čo ak majiteľ PZP neuzavrie?

Ak držiteľ alebo prevádzkovateľ vozidla povinné poistenie neuzavrie hrozí mu od Obvodného úradu pokuta až do výšky 15.000 Sk.

Aké sú výhody poistenia v Českej poisťovni?

- * Nižšie poisťné pre rodičov detí do 14 rokov
- * Výhodnejšie ceny pre vlastníkov starších áut

* Podrobnejšie členenie podľa kubatúry, výkonnosti, regiónu a veku klienta

* Každý nový klient automaticky získava najvyšší možný bonus ako vstupný

* Možnosť splátok bez navýšenia poisťného, klient môže platiť ročne, polročne alebo štvrťročne

* Okamžité vystavenie potrebných dokladov - Potvrdenia o poistení a Zelené karty, čo je vlastne potvrdenie o poistení pre zahraničie

* Možnosť uzatvoriť PZP so zľavou 500 Sk cez telefón

* Zľava do 30% na poistenie rodinného domu, bytu alebo poistenie zariadenia domácnosti

* Spravodlivý výpočet škody - ako jediná spoločnosť poisťovní, ktoré na slovenskom trhu ponúkajú povinné zmluvné poistenie, vypočítavame výšku škody na základe vyhlášky, podľa ktorej postupujú aj súdni znalci. V praxi to znamená, že ma nebude poškodený zatažovať a domáhať sa vyplatenia rozdielu medzi skutočnou škodou a plnením poisťovne

* Asistenčné služby, ktoré za vás na cestách vyriešia mnohé neprijemné situácie - Zadarmo

* Jednoduché nahlásenie poisťnej udalosti cez internet alebo telefón

Spomínali ste Asistenčné služby, čo je v nich zahrnuté?

K povinnému zmluvnému poisteniu Automatík Česká poisťovňa klientom poskytuje zdarma pre osobné a úžitkové vozidlá do 3,5t asistenčné služby ČPS Assistencie - Bonus Štandard. Zabezpečia:

* technickú asistenciu na území SR, napr. oprava, odtah, úschova nepojazdného vozidla

* technickú asistenciu v zahraničí, napr. pokračovanie v ceste, alebo návrat do vlasti v prípade nehody, alebo poruchy, zaistenie náhradných dielov na opravu, finančnú tiseň poisteného

Pre poistenie Automatík Bonus Plus navyše:

* administratívno-právnu pomoc v zahraničí (tlmočenie a preklady, komunikácia s policajnými orgánmi a zastupiteľskými úradmi, vymáhanie náhrady škody, súdne konanie po dopravnej nehode).

* lekársku asistenciu v zahraničí, napr. preprava do liečebného zariadenia, návšteva rodinného príslušníka pri hospitalizácii poisteného.

Vieľa ľudí vlastní viac vozidiel, auto, príviesný vozík, motocykel či moped, ako sa dá postupovať v takomto prípade?

Áno, na rozdiel od iných poisťovní na trhu PZP, ktoré ponúkajú poistenie flotíl, čo je poistenie päť a viac vozidiel jednou zmluvou, ponúka Česká poisťovňa aj poistenie malej flotily. U poistenia malej flotily s počtom vozidiel 2-4 sú tieto poistené jednou poisťnou zmluvou a výsledná suma poisťného vychádza priaznivejšia než v prípade individuálneho poistenia jednotlivých vozidiel.

V úvode nášho rozhovoru sme spomenuli havarijné poistenie, môžeme sa naň bližšie pozrieť?

Na rozdiel od povinného zmluvného poistenia, havarijné poistenie chráni vaše auto a to pre prípady poškodenia prírodnými živlami, haváriou, krádežou či vandalizmom. Česká poisťovňa ponúka poistenie Autožolík, čo je poistenie mo-

torových a prípojných vozidiel, ktorých vek pri uzavretí poistenia je 0 až 7 rokov. K tomuto poisteniu ponúkame aj novinku, poistenie náhradného vozidla. Pre vozidlá, ktoré majú pri uzatvorení poistenia od 2 do 12 rokov je určené havarijné poistenie Autosekáč. V tomto prípade vychádzame z ceny, akú vaše auto reálne v danom čase na trhu má. Poisťnú sumu a výšku poisťného stanovíme na základe druhu, kvality, opotrebenia, výbavy a veku vášho vozidla. S poistením Autosekáč získavate pri škode rovnaké plnenie ako pri poistení na novú cenu auta. Obidve tieto varianty havarij-

ného poistenia ponúkajú širokú škálu pripoistení: poistenie čelného skla, poistenie nadštandardnej výbavy vozidla, poistenie batožiny a vecí osobnej potreby, poistenie úrazu prepravovaných osôb a rozšírený rozsah asistenčných služieb. Samozrejmosťou je platnosť poistenia na celom území Európy.

Ponúka Česká poisťovňa pre svojich klientov niečo, čo u konkurenčných poisťovní nenájdú?

Popri osvedčených produktoch životného poistenia, ako sú Dynamik, Dynamik Plus a Dynamik Junior s možnosťou prispôbenia akejkoľvek životnej situácii a detského životného poistenia Slniečko, prišla ČPS v máji tohto roku s unikátnym poistením Slniečnica, ktoré je určené výhradne pre ženy. Slniečnica sa výborne prispôbi akýmkoľvek zmenám v živote klientky, môže si ho ľubovoľne a kedykoľvek upravovať, ako jej práve vyhovuje. Navyše získava nadštandardnú ochranu v prípade výskytu ženských chorôb, rizikového tehotenstva a možnosť pripojiť si na jednu zmluvu až tri deti pre prípad úrazu.

A niečo ozaj špeciálne: od júna 2007 ponúka Česká poisťovňa možnosť poistiť psa. V tomto poistení si klient môže dojednať komplexný balík, alebo osobitne:

1. poistenie nákladov na veterinárnu liečbu pre prípad choroby alebo úrazu
  2. poistenie pre prípad úhynu alebo utratenia
  3. poistenie zodpovednosti za spôsobené škody
- Na plemene psa nezáleží, poistiť môžete pokojne aj kríženca.

**Ďakujeme za rozhovor!!!
Zhovárал sa Juraj Karika**

Kontakty pre prípadné otázky a informácie:

Michal Mihalík - exkluzívny obchodný poradca, Česká poisťovňa - Slovensko, a. s.
Agentúra Poprad, Mnohoľova 3891/3A
tel.: 0910 652 402, 0949 187 957, 052 7871 801
fax.: 052 7871 890
e-mail:michal.mihalik@t-zones.sk, www.cps.sk

Súrodenci Leskovjanskí: cyklokros je náš život

Súrodenci Martina a Štefan Leskovjanskí už štyri roky reprezentujú naše mesto v neobvyklom športe – cyklokrose. Tomuto nevhodnému športu sa v našom kraji venuje málokto a preto vám ich dnes predstavíme. Už na začiatku pri mojej prvej otázke, ako vnímajú šport, ktorému sa venujú odpovedali zhodne „cyklokros je náš život“. Martina má 14 rokov a starší Štefan 16. K svojmu športu sa dostali z časti prostredníctvom svojho otca Štefana, ktorý ich vždy viedol k záujmu o šport. Po prvýkrát zažiarili na okresnej Národnej cyklistickej súťaži o pohár olympijského víťaza Antona Tkáča v roku 2004 v Rožňave. Na spomínanej súťaži sa umiestnili na 1. mieste i keď ako s úsmevom sami vravia „na súťaž sme sa išli

zabaviť a popri tom sme vyhrali“. Po tomto prvom víťazstve v tom istom roku automaticky postúpili na celoštátnu súťaž NCS v Rajeckých Tepliciach, kde sa Martina umiestnila na 2. mieste a Štefan po smole v podobe dvoch pádov na 13. mieste. O rok neskôr sa znovu zúčastnili okresných pretekoch v Rožňave, kde obaja súrodenci obhájili svoje prvenstvo. Následne postúpili do Bojníc a tam si Martina obhájila 2. miesto spred roka a Štefan skončil vzhľadom na vysokú účasť na peknom 16. mieste. Všetky doteraz spomínané preteky sa konali pre neregistrovaných pretekárov. Po týchto výsledkoch sa odhodlali vstúpiť na profesionálnu pôdu registrovaných MSR v Dohňanoch. Martina tam skončila na výbornom 8.

a Štefan na slušnom 21. mieste. V roku 2006 potvrdili svoje prvenstvo v okrese, po čom postúpili na MSR NCS v Kremnici, kde pretekali aj tento rok. Martina sa v oboch ročníkoch súťaže umiestnila na 4. a Štefan v roku 2006 na 15. a v roku 2007 na 10. mieste. Tento rok bol pre súrodencov úspešný, ako aj uplynulé ročníky. No v súčasnosti im chýba najmä podpora klubu, ktorý by ich vedel podržať i v ťažších situáciách. V našom meste, ako aj celom okrese totiž nejestvuje žiaden cyklokrosový klub a preto si musia pomôcť úplne sami. Ako dodávajú „bolo by dobre, keby sa to v budúcnosti zmenilo. Nielen pre nás, ale aj ďalších, budúcich pretekárov, ktorý by sa tomuto športu radi venovali, no nemajú sa kam obrátiť.“ Redak-

cia Dobšinských novín praje Martine a Štefanovi ešte veľa výborných športových výsledkov a pevné zdravie k ich dosiahnutiu.

Red. -JK- Foto: sukr. archív

Postupné kroky k pozdvihnutiu futbalu v Dobšinej

Novú sezónu 2007/2008 začalo mužstvo MFK Dobšiná „A“ mužstvo, dorast aj žiaci s viacerými

triedy, so 4 výhrami a 2 prehrami. Mužstvo dorastu bolo doplnené iba domácimi odchovancami zo

s prehľadom vyhrali, keď postupne porazili všetkých súperov, a to: Dedinky, Vyšnú Slanú a Krásno-

zmenami v kádri. Z „A“ mužstva odišli na hostovanie hráči Laurinc, Surovský do Dedínok, výmenou za nich prišli Mačejovský a Brnčík, do Vlachova odišiel na hostovanie Rupp. Prestup do Dobšinej ohlásil brankár Breuer. Z Vlachova na hostovanie prišiel Hlaváč. Z dorastu prešli do „A“ mužstva hráči Horváth, Hangurbadža, Mihálik a striedavý štart majú vybavení hráči: Hudák, Jakubčo T, Jakubčo L a Potočný. Káder je stabilizovaný aj napriek menším výpadkom. „A“ mužstvo pracuje pod vedením Ing. Dušana Galla. Kapitánom mužstva je Milan Lukáč. Po 6 kole je „A“ mužstvo na 3 mieste Okresného majstrovstva 1.

žiačkov. Zatiaľ majú odohraté iba 4 zápasy, nakoľko mali 2 kolá voľno. Mužstvo dorastu pracuje pod vedením V. Lenkeya. Kapitánom mužstva je Matúš Poliak. V mužstve starších žiakov v základnom kádri hrajú poväčšine chlapci narodení v roku 1995, ktorí by mali hrať za mladších žiakov, ale i tak sú výsledky mužstva celkom vyhovujúce. Mužstvo vedú Mgr. J. Krišák a V. Surovský. V minulom ročníku podávalo veľmi dobré výkony aj družstvo prípravky, ktoré skončilo na 3. mieste v okresnej súťaži prípraviek. V tomto ročníku sa uskutočnil zatiaľ iba jeden turnaj vo Vyšnej Slanej. Naše mladé talenty turnaj

horské Podhradie. Mužstvo vedú Mgr. Hutník a Mgr. Fajdek. Na záver môžeme povedať, že futbal v meste prežíva obrodenie a je to určite zásluha primátora mesta Dobšiná, p. Horníka, ale i funkcionárov, ktorí pracujú pri kolektívoch. Uznanie patrí aj sponzorom i ľuďom, ktorí sa starajú o údržbu štadióna, kosenie, značenie ihriska a iné práce, ktoré si takýto stánok futbalu vyžaduje. Futbalu v Dobšinej je potrebné zaželať, aby entuziazmus, ktorý prevláda, vydržal čím dlhšie, aby hra, ktorej fanovia milióny ľudí na celom svete prinášala príjemné chvíle i pre obyvateľov mesta Dobšiná.

Tajomník MFK Dobšiná

Memoriál Jána Garana

V sobotu 04. augusta 2007 sa uskutočnil v poradí druhý ročník futbalového turnaja žiakov pod názvom „Memoriál Jána Garana“. Na turnaji sa predstavili štyri družstvá: /1.liga/ MFK Poprad, /1.liga/ MFK Rožňava, /2.liga/ FC Kežmarok a domáci /3.liga/ FC Dobšiná. Hralo sa na ihrisku miestneho futbalového klubu FC Dobšiná. Vo finále si to rozdal Poprad s Kežmarkom, kde bol výsledok 2:0. Po stretnutí boli vyhlásení najlepší hráči turnaja. Medzi nich patrí aj brankár z FC Dobšiná – Pavol Fajdek. Ceny pre najlepších hráčov venoval OBFZ v Rožňave a sponzorsky sa podieľali i firmy Raden – menovite pán Lichner a spoločnosť Agrodrev, za čo im patrí veľká vďaka.

Red. -JK-

ČELKOVÉ UMIESTNENIE:

1. MIESTO: MFK POPRAD
  2. MIESTO: MFK ROŽŇAVA
  3. MIESTO: FC KEŽMAROK
  4. MESTO: FC DOBŠINÁ
- VÝSLEDKY ZÁPASOV**
FC DOBŠINÁ:
 POPRAD-DOBŠINÁ 8:3
 ROŽŇAVA-DOBŠINÁ 5:1
 KEŽMAROK-DOBŠINÁ 1:1

Vyhodnotenie letnej súťaže amatérskej fotografie

TVÁR DOBŠINEJ

Vážení čitatelia. V júlovom čísle Dobšinských novín vyhlásilo mesto Dobšiná a redakcia DN letnú súťaž amatérskej fotografie s názvom Tvár Dobšinej. Do súťaže sa zapojilo jedenásť fotografov a zaslali nám spolu 44 záberov v digitálnej, alebo klasickej podobe. Dňa 18. septembra 2007 porota súťažné snímky vyhodnotila a určila víťaza v kategóriách K1 – história a súčasnosť Dobšinej a K2 – voľná téma súvisiaca s Dobšinou. Dnes vám preto prinášame konečné výsledky súťaže a uverejňujeme víťazné fotografie.

K1 – história a súčasnosť Dobšinej

1. miesto PETER KRÍŽO	DUŠA STAREJ PIVNICE
2. miesto VLADIMÍR VÁCLAVÍK	ZABUDNUTÝ
3. miesto DANA HUSÁROVÁ	ZVONICA

K2 voľná téma súvisiaca s Dobšinou

1. miesto PETER KRÍŽO	VÝCHOD SLNKA
2. miesto PETER KRÍŽO	DOBŠINÁ V HMLE
3. miesto VLADIMÍR VÁCLAVÍK	NA PASTVE

Výhercovi srdečne blahoželáme. Hodnotné ceny, ktoré do súťaže venovalo mesto Dobšiná si výherca preberie na mestskom úrade z rúk primátora mesta. Dátum odovzdania ocenenia, bude výhercovi oznámený listom.

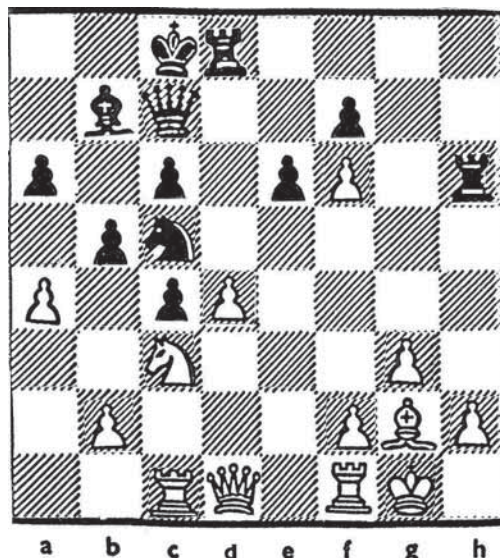
ŠACH

Simultánka je hra proti viacerým súperom (zvyčajne 20-40) súčasne. Pre bežných hráčov je to prakticky jediná možnosť stretnúť sa s poprednými šachistami. V 20.- tých rokoch minulého storočia sa simultánky usporadúvali aj v Dobšinej. Simultantmi boli šachisti z Košíc, napríklad majster Csóváry. Výsledky ani zápisy partii sa bohužiaľ nezachovali. 31.5.1985 zohral v Rožňave simultánku medzinárodný veľmajster Lubomír Ftáčnik, juniorský majster Európy z roku 1977 a niekoľkonásobný majster republiky. Hral zároveň proti 45.- im (!) súperom s konečným výsledkom 34 výhier, 8 remíz a len 3 prehry. Celá produkcia trvala 4 hodiny a 45 minút.

L. Ftáčnik – Mgr. M. Reťkovský

Simultánka, Rožňava 1985

Dámsky gambit: 1. d4 d5 2. c4 c6 3. Jf3 Jf6 4. Jc3 e6 5. Sg5 dxc4 6. e4 b5 7. e5 h6 8. Sh4 g5 9. Jxg5 hxg5 10. Sxg5 Jbd7 11. g3 Sh6 ?! (Najčastejšie sa tu hráva 11. ... Da5) 12. Sxh6 Vxh6 13. exf6 Sb7 14. Sg2 Dc7 (Aktívnejšie bolo 14. ... Db6) 15. 0-0 0-0-0 16. Vc1 a6 17. a4 Jc5 (S hrozbou 17. ... Jb3).

18. dxc5! Vxd1 19. Vfxd1Vxf6 20. Je4 Vh6 21. Jd6+ Kb8 22. Jxb7 Kxb7 23. Vd6 Vh5 24. axb5 axb5 25. Vcd1 (Po 25. Vxc6 Dxc6 26. Sxc6+ Kxc6 s ďalším Vxc5 by vznikla približne vyrovnaná koncovka. V tomto postavení sú dve veže silnejšie než dáma.) 25. ... Vd5 26. Sxd5 exd5 27. h4? (V normálnej partii by biely určite zahrál 27. Ve1 a čierny by sa ocitol v kritickej situácii. Teraz sa čiernemu podarí aktivizovať svoju dámu.) 27. ... De7 28. Kf1 De4 29. Ve1 Dh1+ 30. Ke2 De4+ 31. Kd2? (Biely sa veľkoryso vyhýba opakovaniu ťahov 31. Kf1 Dh1+ a ponúka tým čiernemu šancu.) 31. ... Dd4+ 32. Kc1 Dxc5 33. Vf6 c3 34. Vxf7+ Kb6 35. Ve2 d4! 36. Vf3? Dh5. 0:1

Mgr. Miroslav Reťkovský

Myslíte si, že javy vo vašom okolí
si zaslúžia širšiu pozornosť?

Kontaktujte nás!!!

MAIL: dobsinske.noviny@inmail.sk

MOB.: 0905 597 957, TEL.: 058/ 7941 163

SKYPE: Redakcia DN